

POKROK ZÁPADU

Weekly Edition.
Published by Pokrok Západu Ptg. Co.
1211 So. 13th St.—Tel. 1008.
Subscription \$2.20 per year.
Vychází každou středu.

Vydává: - - Tiskařské Družstvo
Tiskárna: 1211 jižní 13tá ulice.
Telefon 1008.

Rídící redaktor, - - J. Rosický

Předplatné:
Pro Spoj. Státy a Kanadu obnáší na rok... \$2.20
Spolu s Knihovnou Americkou... \$3.00
Každý celoroční předplatitel v době premiální je oprávněn ku premii.
Do čech předplatěl se na rok... \$3.00
Spolu s Knihovnou Americkou... \$4.00

Ohlásky.
Drobné a různé ohlášky uveřejňujeme pouze tehdy, když peníze k objednavce přiloženy jsou. Za drobné ohlášky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, čítáme 75 centů za třikrát. Za různé ohlášky, blahopřání, smrti a jiná, čítáme \$1.00 za tři palece za každé uveřejnění. Nechtě každý proto přiložit objednavce tolik peněz, jak velkou ohlášku máti si přeje. Cený ohlášek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání.

Zásilký peněz
Jsou nejbezpečnější, když se koupí na poště neb expremu "Money Order" a též nám se zašle. Též v registrovaném dopise, aneb poukázkou bankovní jest zásluka listu. Kdo chce platiti "checkem" na bank, nechtě zašle o 25 centů více, proto že tolik musíme platiti banku za kolekci, aneb at' koupí směnkou (draft) na Omahu, Chicagu neb New York. Na místě drobných peněz přijmeme též i 1- a 2-centové kolký. Všechny zásluky necht' jsou zasílány pod jednoduchou adresou pouze takto:

**Pokrok Západu,
Omaha, Neb.**

Omaha, Neb. 4. května 1898.

DELA MLUVÍ.

VÁLKA JEST ZBYTKEM BARBARSTVÍ, jež by nemělo být trpěno.

JESTLI PAK SENÁTOR TILLMAN PŮJDENA Španěly s podávkami?

PRVNÍ SLAVNÉ VÍTĚZSTVÍ SNESLO SE na zbraně americké, bojující pro svobodu ujařmených.

PATRNĚ, ŽE BŮH VÁLKY JEST TĚŽ bohem svobody, neboť zbraně o svobodu bojujících vítězí.

KDY PAK VYTRHNE DO POLE JIŽ TA kumpanie, co se na pomoc Kubáncům zakládala v Chicagu?

MARNÁ VĚC, IČ K I NEPOMINE. Už to máme zase! Španělé zajali i americkou loď, na 16 loď španělských zajatých Američany.

NÁŠ PAN BRYAN NEBÁL SE PŘED dvaceti měsíci vpadnouti do "země nepřátelské," ale jestli podobně učiní teď, to se ještě neví.

CHICAGSKÝ HLASATEL PROLÉVÁ KROKODILSKÉ slzy nad tím, že rolníci dostávají lepší cenu za pšenici. Ale předplatně od českých rolníků přijímati umí.

KAŽDÝ VOJÍN AMERICKÝ, KTERÝ pŕjde na Kubu, bude pŕy opatřen aluminiovým plíškem, na němž bude jeho jméno, adresu a setnina ku které náleží.

POTÁPĚCI ČLUN HOLLANDŮV, KTERÝŽ může zůstatí třeba i několik hodin pod vodou a vysíláti stfely proti nepříteli, zakoupen pŕy byl vládou naší za \$175,000.

TAK VIDÍME, CO OČEKÁVÁ NAŠE vojsko! Iowská milice ještě ani není na cestě proti Kubě a už setnina A čtvrtého pluku v Mason City onemocněla ospykami.

POKUD MLUVILI ŠPANĚLÉ, BYLO JISTĚ, ŽE vyhrají. Když začínají hovořit naše děla, jsou hrdinní Španělé pěkně tiší — na dně mořském u přístavu manillského.

SPJOENÉ STÁTY SI DOJISTA ZÍSKALY dobré oko u národů evropských tím, že ze své vlastní vůle a vlastního popudu prohlásily, že nehodlají vysíláti loď kofistnické.

TO JE HROZNĚ CO SE HLÁSÍ DOBROVOLNÍKŮ, kteří chtějí býti plukovníky, setníky, majory a jenerály. Jak pak, sestavit takhle několik regimentů ze samých důstojníků?

UŽ JE TO SKORO SVATÝM, ŽE DAŇ na pivo zvýšena bude o dolar na sud, nebo-li na dvojnásobnou výši daně nynější. Zač pak budou potom hostinští prodáváti pětcentovou sklenici piva?

HELENA GOULDOVA, DCERA PO největším moderním lupiči deva-

tenáctého věku Jay Gouldovi, přerla \$100,000 na oltář vlasti a dá pŕy ještě více. To nám připomíná štědrost Babinského.

DLE SOUHLASNÝCH ZPÁV, HLÁSÍ SE asi čtyřikrát tolik dobrovolníků, nežli co president do zbraně povolal. Podle všeho máme hojnost, ba přebytek, jak mužstva, tak i prostředků a to je pak válčení snadné.

ŠPANĚLSKÉ ÚVĚRNÍ LISTY TĚŠÍ SE prašpatnému úvěru. Dluhopisy, kteréž před dvěma měsíci prodávaly se asi v ceně 50 za sto klesly teď na 30 za sto. Dluhopisy Spojených Států mají vzdor válce cenu nezměněnou.

JE-LI PRAVDA, CO TVRdí KONSUL Springer, že by Španělové mohli na Kubě sehnati 250,000 až 300,000 vojínů, kdežto povstalci sotva 35,000 neb 40,000, bylo by to důkazem, že velká většina lidu na Kubě nesouhlasí s povstalci.

NOVÝ ZACHOVÁNÍ HODNÝ PŘEDMĚT vyskytl se pro musea a to jest hlas vynikajících osob. V britickém museu 'uložen' byl pomocí fonografu hlas královny Viktorie a nepochybně, že v jiných musech bude přkladu toho následováno.

V OMAZE SESTUPUJE SE DOBROVOLNICKÝ PLUK irsko-americký, dobrovolnický pluk německo-americký, dobrovolnický pluk polsko-americký, ale náš generál Máca, jak se podobá, ztratil kuráž, zalezl do díry a vtáhnul díru za sebou.

A PAK NEMÁ OBYČEJNÝ ČLOVĚK BÝT hrdinské nálady, když se sděluje, že bojovný duch vjel i do ruských židů a nabídlí pŕy sestaviti setninu. Jestliže pevnosti španělské jsou stavěny po způsobu Jericha, bylo by dojista výhodným nabídky svaň Izraele přijmouti.

VELIKÁ RADOST PANUJE NAD TÍM, že několik obchodních loď španělských bylo našimi válečnými loďmi zajato. Však při tom se zapomíná, že my sami máme asi 700 obchodních loď na moři, a že nám Španělové dojista opláceti budou stejnou měrou.

ANGLICKÉ SYMPATHIE PŕY JSOU SPÍŠE s námi nežli se Španělskem. Bodejť by ne. Anglicko dobře ví, že když se budeme zanášeti válkou, může ono zatím za nás zanášeti se obchodem. Soutěž našeho obchodu jest beztoho Anglicku již dávno nepohodlnou.

KDO PAK MÁ ASI PRAVDU? FALEŠNÍ proroci, jež před nedávnem hartusili na presidenta McKinley-ho, že nespěchá vrhnouti se do toho neodvratného zápasu, aneb Španělové, kteří zlobí se velice, že pŕy Spojené Státy se tak na válku připravily a je neočekávaně překvapily.

DEJTE POZOR, BRZO-LI ZAČNOU FALEŠNÍ proroci odsuzovat a kaceřovat nynější vládu, že způsobila válku, ačkoliv před málo týdnů nenalézali dosti slov k odsouzení zbabělosti nynější vlády, kteráž nechá ubohé Kubánce trpět a nezakročuje brannou mocí proti Španělům.

JIŽ OPĚT ZNÍ POLNICE A DRNÍ BUNY, připomínajíce starým osadníkům události z dob občanské války. Však zároveň chystají se nové zákony, ukládající nové daně na všechno všude, připomínajíce nám, že ani smrt není zadarmo. Jaká pomoc, chtěli jsme mít válku a musíme také za ni zaplatit.

NEJNESVĚDOMITĚJŠÍM ZE VŠECH monopolů jsou monopoly železniční. Ty chtějí těžiti ze všeho. Také z nynějších příprav válečných chtěly těžiti plnou měrou a požadovaly za dopravu vojska dva centy za míli. Však to rázem způsobilo takový odpor, že si to rozmysleli a budou pŕy čítat pouze cent za míli.

MNOZÍ ZAMĚSTNAVATELÉ VÝCHODNÍ prohlásili, že zaměstnancům svým,

kteří se do boje ubírají, hodlají zachovati do jejich návratu místa aneb postavení, jež v závodě zaujmají. Některé z nich šli dále a připovídají všem takovým zaměstnancům mzdu po celou tu dobu, co budou v poli. To jest důkazem vlasteneckého nadšení.

TVRdí SE, ŽE JEDEN Z ONĚCH válečně naladěných časopisů, kterýž nepřestával k válce vybízeti a jehož zpravodajové paličské události vymýšleli, jen aby lid Spoj. Států k válce roznítiti, činil tak z nejhunsnějších pohnutek. Jeho vydavatel pŕy učinil sázku, že vlivem svého časopisu způsobí, že bude válka prohlášena. Takové jednání jest horší než vlastizrádné!

KAŽDÝ SE JESTĚ PAMATUJE, CO předpovídal pan Bryan a jeho přívrženci před dvěma lety, že totiž bude-li zvolen McKinley a budeme-li míti dobrou zlatou měnu, bude čím dále tím hůře, pšenice bude se prodávat za 25 centů, atd. Jestli pak se splnilo jediné slovo, jediná písmena z těch jejich prorocství a tvrzení? Kdo měl pravdu? A kdo klamal lid?

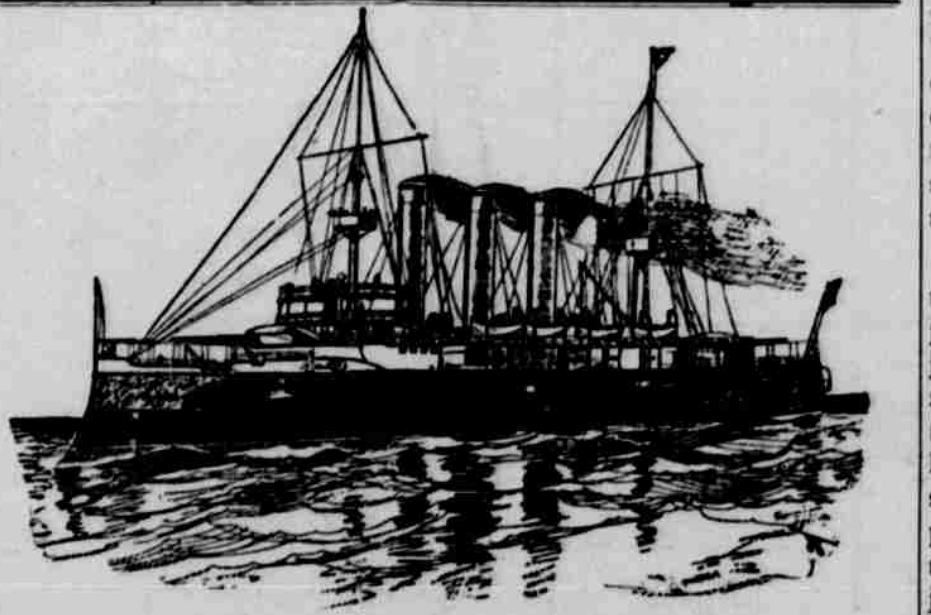
POŠTOVNÍ SPRÁVA VE FRANCII vydala nařízení všem zřizencům, aby neopovážili se pod pokoutou čísti žádné korrespondenční listky. Zároveň ale bylo dáno nařízení, aby nebylo dovoleno poštou dopravovati žádné korrespondenční listky obsahu urážlivého. Jak bude lze obsah ten zjistit, když nikdo ne-

znehodnocena, právě tak jako byla v minulé válce. Demokraté nechť míti tak dobré peníze pro vojny, kteří svůj život, svou krev a své zdraví ochotni jsou obětovati na oltář vlasti, jako pro kapitalisty a vydřiduchy.

VE ŠPANĚLSKU NEJEN V LIDU, A mezi časopisectvem, nýbrž i vládě samé, zdá se převládati náhled, že Spojené Státy podnikají válku nyníšší za účelem výbojným, aby se totiž zmocnily Kuby. Národ mořských loupežníků nemůže pochopiti, že by mohlo býti lidu tak šlechtetného a svobodomylnného, aby byl ochoten přinášeti obět za svobodu národů jiných, aniž by při tom měl nějakých sobeckých úmyslů a účelů.

BOŽE, V TOMHLE ŠPANĚLSKU JEST přece jen pravý ráj — pro zelenáčky a tedy ovšem i pro stříbraře. Vláda vydá za 500 millionů papírových peněz, ačkoliv již nyní mají její papíry cenu pouze poloviční. Jestliže válka bude nějaký čas trvati, sahne se k dalšímu vydávání a bude-li se v témž pokračovati, bude pak jen otázkou času, kdy peníze se budou tam počítat na váhu a za libru peněz se dostane unce chleba.

VÁLKA PROTI ŠPANĚLSKU ZAPOČALA jak známo proto, že jsme se nemohli déle dívati na hynutí hladem reconcentrados kubánských. Jak to ale bude s nimi nyní dopadati? Jsou-li jaké zásoby na Ku-

OBRNĚNÝ KŘÍŽÁK CARLOS V.

smí žádný lístek číst, to ví jenom poštovní správa.

ÚRADNÍ POKLADNÍHO ODBORU mají za to, že nová berní předloha, ukládající různé nové daně, přinese asi sto milionů příjmů a sice daň na pivo asi 35 milionů, na tabák a doutníky 25 milionů a ty různé kolký asi 35 neb 40 milionů. Nám zdá se velice pravděpodobným, že příjem z kolků jest příliš nízko odhadnut a že předčí veškeré očekávání.

NEROZHODUJE VĚDY JEN VLASTENECTVÍ, někdy také peníze. Staří strojvedoucí na zakoupeném pro účele válečné parníku St. Paul, pŕy nehodlají zůstatí na svých místech a to proto, že plat, kterýž by co vojnové dostávali, jest příliš nepatrným, proti platu, kterýž dostávají co strojvedoucí nyní. Každý dělník hoden jest mzdy své a národ neměl by platit mzdu menší, nežli platí jednotlivci.

NĚKTERÉ ČASOPISY VYZNAMENÁVAJÍ se tím, že mají hojně zpráv válečných, z nichž však většina jsou zprávy smyšlené. Naši čtenáři mohou se spolehnouti na to, že dočtou se všech důležitějších zpráv, o všech událostech, jež budou skutečné a že nebude jejich obrazotvornost přepínána všelikými smyšlenkami. Pokrok Západu není vydáván pro senzace, nýbrž pro podávání spolehlivých zpráv a poučení.

DEMOKRATÉ V KONGRESU NAVRHOVALI a hlasovali pro znehodnocení naší měny, pro vydávání zeleňáků, jimiž by platilo se služce naším vojínům. To se rozumí, že takovým vydáváním by naše měna byla

bě, ty dojista vyhrazeny budou pro vojsko španělské a to tím spíše, když Havana jest sevřena, tak že žádné zásoby tam nemohou. Započetím války tedy vlastně jen uspíšíme trápení ubohých reconcentrados, uspíšíme jejich smrt.

ČEST VLAJKY AMERICKÉ DOVEDOU dobře chrániti v Girard, Kansas. Tam jakýsi Bowman vydával červený socialistický aneb anarchistický plátek a v posledně vydaném čísle tropil sobě úsměšky z "barevného hadru na tyči." Když však zástup několik set čítajících rozhorlených občanů přitáhl před jeho tiskárnu, uznal za prospěšné podíváti se na zdravý vzduch zadními dveřmi a nezastavil se dříve, až doběhl do 25 mil vzdáleného Fort Scott, Kansas. Ba ani tu necítil se bezpečným a nečekal, nýbrž s prvním vlakem odejel do státu Washington. Snad vícekrát nebude psáti o "barevných hadrech na tyči."

JESTLIŽE SKUTEČNĚ ÚRADY VOJENSKÉ nehodlají obsaditi Kubu až s nastalým podzimem, jednají dojista rozumně. Během doby letní jest tropické podnebí na Kubě pravý mor na každého, kdo není tam uvyklým. Španělsko, jak známo, poslalo tam během minulých tří let přes 200,000 svých vojínů. Z těch jen nepatrně zahynulo v boji a přece jich tam nezbyvá více než 40,000, ba dle některých zpráv pŕy ne více než 25,000. Ti ostatní zahynuli působením tropického podnebí. A to jsou Španělové, jichž vlast jest polotropickou a kteří mnohem snáze mohou snéstí podnebí tropické a

uvyknouti mu, než-li lid z pásma mírného.

KAŽDÝ UPŘÍMNÝ PŘÍTEL POKROKU A humanity dojista s politováním četl zprávu, že závod Alfred Dolge z Dolgeville, New York, nalezá se v tísní a ohrožován jest úpadkem. Závod tento zaměstnával kolem tisíce dělníků a byl proslulým po celém světě různými opatřeními v zájmu a prospěchu jejich. Jedním zařízením bylo, že dělnictvo mělo jistý podíl v každoročním výtěžku závodu. Mimo to dělníci, kteří dosáhli šedesát roku stáří a jistý počet let v závodu pracovali, byli oprávněni k pensí a každý dělník, kterýž pracoval pět let v závodu, oprávněn byl k pojištění na tisíc dolarů. Blahostavené demokratické doby uvrhly závod do tísně, kteréž nyní podlehnul.

PODLE TVRZENÍ ODPŕCŮ OCHRANNÉHO cla, vede toto vždy k ničení obchodu zámořského. Když my položíme vysoké clo na něco, a nekupujeme to od jiných, nekupují jiní od nás! To je jejich zásada, kteráž v theorii je tak jasná a přesvědčující, jak jen cokoliv býti může. Však podívejme se na ni v praxi. Za zákona McKinleyho dospěl náš vývoz v roce 1892 na nikdy před tím nebyvalou výši \$1,030,000,000. Když ochrana celní byla zrušena, klesl vývoz náš v roce 1895 na \$807,000,000. Loni byla ochrana obnovena a náš vývoz za devět měsíců běžného roku úřadního, končícího měsícem březnem vystoupil na \$982,000,000. A tak se ta theorie a ten důvod odpŕců ochranného cla rozplývá v nic ve světle zkušenosti, jako mlha ranní pod paprsky slunečnými.

JSOU ČASOPISY, KTERÉŽ SI DOJISTA myslí, že každou koninu čtenářové jejich zažijí, jinak by nepsaly tak jak činí. Tak ku přkladu v jednom z takových čteme zrovna za sebou následující dvě redakční úvahy, kteréž k lepšímu porovnání vedle sebe klademe, aby mohli čtenáři posoudit, jakého poučení mohou nabýti z takových pramenů, jež jedním dechem si odporují a samy sebe vyvracejí:

Boháči a zámožní mají obyčejně nejvíce se chlubí svým vlastnictvím americkým a domnívají se, že chudšas není tak řádným občánem jako oni. Avšak cena právního vlastnictví nejvíce se ukáže, když vstane v nebezpečství, jako je tomu i dnes. Boháč má sedl pěkne v lázních nebo jezdi na výlety, kdežto dělník má právo své a chrystal se do boje. Boháč nejenom že chrání své drahé životy, aby se jim nic nestalo, nýbrž také zapíná kapsy, aby z nich neunikl ani grc ve prospěch národ. obrany.

JESTLIŽE DOSAVIDNÍ BLAHDŔRNĚ výsledky změny v politice následkem presidentské volby nepřesvědčily fanatiky stříbrařské, že byli na scestí, když horlili pro znehodnocení měny, pak dojista musí přesvědčiti je doba nyníšší, že Billy Bryan jest pouhý demagog a že byli jím a jeho přívrženci šeredně klamáni. Kdyby B. Bryan byl dnes tam, kde jest McKinley, byl by musel zbaběle nalézt před Španělskem, neboť zaže měna byla by znehodnocena, země naležala by se v nikdy dříve nezažité krizi, bídě a zmatkách a nebylo by z nich žádného vyvážnutí. Na vedení války nebylo by pomyšlení, proto že by nebylo peněz, ani nebyly by k vydlužení, proto, že ten kdo peníze má, nepůjčí je bankrotáti, který mu chce splácet 50 neb 40 centy na dolaru, tak jako by rád Billy Bryan. Národ americký až dosud dovedl vždy v pravou chvíli učiniti pravý krok a bohda dovede toho i v budoucnosti.

Joseph F. Palik jednatel MUTUAL LIFE, pojišťující na život a nemocnost New Yorku. Jedna tel pro státy Iowa a Nebrasku. Hlašte se neb dopište na J. F. PALIK, North Bend, Neb.